

Trabzon'da 1992-1996 Yılları Arasında İzlenen 82 Sifilizli Olgunun Değerlendirilmesi

EVALUATION OF 82 SYPHILITIC CASES İN TRABZON BETWEEN 1992 AND 1996

Rebiay APAYDIN*, Nilgün BİLEN*, Uğur GÜL**, Sevgi BAHADIR***

* Yrd.Doç.Dr.,Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi Dermatoloji AD, KOCAELİ

** Uz.Dr. Trabzon Numune Hastanesi Deri ve Zührevi Hastalıklar Kliniği,

***Doç.Dr.,Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi Dermatoloji AD, TRABZON

Özet

Son yıllarda Trabzon'da sifilizli olgu sayısında artış olduğu görülmüştür. Ocak 1992 ve Temmuz 1996 tarihleri arasında Trabzon Numune Hastanesi Deri ve Zührevi Hastalıklar polikliniğine başvuran ve sifiliz tanısı konulan hastaların demografik ve klinik özelliklerini değerlendirmek amacıyla bu çalışma planlanmıştır.

Bu süre içinde 63 erkek, 19 kadın toplam 82 hastaya sifiliz tanısı konulmuştur. Hastaların erkek/kadın oranı 3.3/1, yaş ortalamaları ise 33.4 olarak saptanmıştır. Kadın hastaların tümü evli iken, erkek hastaların %64.6'sı evli idi. Hastaların %37.8'i primer sifiliz, % 44'ü sekonder sifiliz, %15.8'i latent sifiliz, %1.2'si erken konjenital sifiliz ve % 1.2'si geç konjenital sifiliz tanısı almıştır. Bulaşma yollarına dair yapılan incelemelerde; uyuşturucu madde bağımlılığı, kan transfüzyonu ve homoseksüel ilişki saptanmamıştır.

Kadın hastalar evlilik dışı cinsel ilişki tanımlamazken, erkek olguların tümü bir veya birkaç kişiyle şüpheli cinsel ilişki tanımlanmıştır. Erkek olguların evlilik dışı cinsel ilişkiye olan eğilimi, bölgede sifilizli olgu sayısındaki artışın en önemli nedenlerinden biri olarak görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sifiliz, Trabzon

T Klin Dermatoloji 1999,9:126-129

Dünya Sağlık Örgütü son yıllarda sifilizli hasta sayısında bir artış görüldüğünü bildirmektedir (1), Ülkemizde Sağlık Bakanlığı verilerine göre

Geliş Tarihi: 08.08.1998

Yazışma Adresi: Dr.Rebiay APAYDIN
Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi
Dermatoloji A.B.D Sopalçiftliği
41900, Derince, İZMİT

Summary

An increase in the number of cases of syphilis in Trabzon has been observed in recent years. In an outpatient clinic for Dermatology and Venereology at Trabzon State Hospital a total number of 82 cases (63 males, 19 females) were diagnosed as syphilis between January 1992 and July 1996. The ratio of male to female was 3.3: 1 and the mean age of the cases of syphilis was 33.4. Of these cases 37.8% were in the primary stage, 44% in the secondary stage, and 15.8% in the late stage; while 1.2 were early congenital and 1.2 % late congenital syphilis. In the evaluation regarding the source of infection a history of recent blood transfusion, male homosexuality, or drug use were not detected. All female cases were married whereas 64.6% of the male cases was married. All male cases reported to have promiscuity. None of the female cases reported a history of extramarital sex.

As the history of sexual contacts is considered, the tendency of males to promiscuity in the region is the main reason for the increased number of cases.

Key Words: Syphilis, Trabzon

T Klin J Dermatol 1999,9:126-129

devreden sifilizli hasta sayısı 1986'da 4077 iken (2), 1995 yılında 2974'e, 1996 yılında ise 2882'ye düşmüştür (3). Ülkemizdeki sifilizli hasta sayısında azalmanın olduğu bir dönemde Trabzon'da belirgin bir artış göze çarpmaktadır.

Bu çalışmada Ocak 1992 ve Temmuz 1996 tarihleri arasında Trabzon Numune Hastanesi Deri ve Zührevi Hastalıklar polikliniğine başvuran ve sifiliz tanısı konulan hastaların demografik ve klinik bulguları değerlendirilmiştir.

Yöntem ve Gereçler

Çalışma grubunu Trabzon Numune Hastanesi Deri ve Zührevi Hastalıklar Polikliniğine Ocak 1992 ve Temmuz 1996 tarihleri arasında başvuran ve sifiliz tanısı konulan 82 hasta oluşturmaktadır.

Sifiliz tanısı, klinik bulgular ve serolojik inceleme ile konulmuştur. Fizik muayenesi yapılan hastalara rutin olarak VDRL ve TPHA testi uygulanmıştır. Çeşitli nedenlerle yapılmış VDRL testi pozitif olan ve klinik bulgusu olmayan tüm hastalara TPHA testi uygulanmış ve pozitif olanlara latent sifiliz tanısı konulmuştur.

Tam konulan hastalara; hastalığın bulaşma yolunu saptamak amacıyla yaşam şekillerine, seksüel alışkanlıklarına, uyuşturucu madde kullanımına veya son zamanlarda kan transfüzyonu öyküsü olup olmadığına dair sorular sorulmuştur. Hastalardan evli olanların eşleri de kontrole çağrılmıştır.

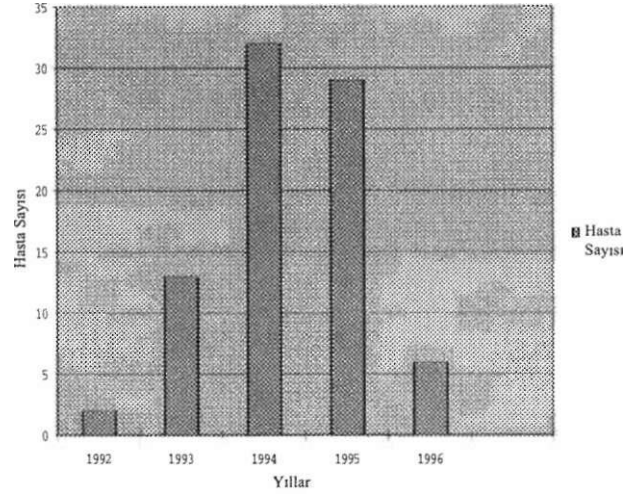
Bazı hastalarda sifilize birlikte diğer cinsel ilişkiyle bulaşan hastalıklar (CİBH)'dan birisi de saptanmasına rağmen kayıtların yeterli olmaması nedeniyle bu çalışmada değerlendirilmemiştir.

Bulgular

Bu çalışmada 19'u (%23.2) kadın, 63'ü (%76.8) erkek toplam 82 hasta değerlendirilmiştir. Erkek/kadın oranı 3.3/1 idi. Hastaların yıllara göre dağılımı incelendiğinde hasta sayısının 1994 yılında en yüksek değere ulaştığı saptanmıştır (Tablo 1).

Tüm olguların yaş ortalaması 33.4 idi. Yaş ortalamaları cinsiyete göre değerlendirildiğinde, kadınlarda 34.9, erkeklerde 32.9 olarak saptanmıştır. Hastaların yaş gruplarına göre dağılımı incelendiğinde hasta sayısının erkeklerde 20-29, kadınlarda 30-39 yaş grubunda en yüksek olduğu görülmüştür (Tablo 2).

Tablo 1. Sifilizli hastaların yıllara göre dağılımı

Medeni durumları açısından incelenen (bir bebek hasta hariç) 81 hastadan 59'unun (%72.9) evli, 20'sinin (%24.6) bekar ve 2'sinin (%2.5) dul olduğu saptanmıştır. Kadın hastaların hepsi evli olup, erkek hastaların 40'ı (%64.6) evli, 20'si (%32.2) bekar ve 2'si (%3.2) dul idi.

Tablo 3'de hastalar klinik bulgular açısından değerlendirilmiştir. Buna göre 3'ü kadın, 28'i erkek toplam 31 (%37.8) hasta primer sifiliz tanısı almıştır. Şankr; 30 (%36.6) hastada genital yerleşimli iken, 1 (%1.2) hastada ekstragenital (alt dudakta) yerleşimli idi.

Bu devredeki hastaların 27'sinde VDRL testi sonucu pozitif, 4 hastada ise negatif olarak saptanmıştır. Hastaların tümünün TPHA testi sonucu pozitifdi.

Hastalarda en çok sekonder sifiliz devresine ait klinik bulgular saptanmıştır. 25 erkek, 11 kadın toplam 36 (%44) hastanın; 6'sında (%7.3) maküler döküntüler, 3'ünde (%3.7) maküler ve papüler lez-

Tablo 2. Hastaların yaş gruplarına göre dağılımı

Cinsiyet	Yaş Grup an						
	0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	>60
Erkek	1	1	25	22	9	2	3
Kadın	-	-	6	8	4		1
Toplam	1	1	31	30	13	2	4
(%)	(1.2)	(1.2)	(37.8)	(36.6)	(15.9)	(2.4)	(4.9)

Tablo 3. Hastaların, sifilizin klinik dönemlerine göre dağılımı

	Erkek	Kadm	Toplam	(%)
Primer Sifiliz	28	3	31	(37.8)
Sekonder Sifiliz	25	11	36	(44.0)
Latent Sifiliz	8	5	13	(15.8)
Erken Konjenital Sifiliz	1	--	1	(1.2)
Geç Konjenital Sifiliz	1	--	1	(1.2)

yonlar, 16'sında (%19.6) papüler lezyonlar, Tinde (%1.2) kondiloma lata, Tinde (%1.2) püstüler lezyonlar, 6'sında (%7.3) plak müköz, Tinde (%1.2) angina zive sifilitika ve 2'sinde (%2.5) alopesi görülmüştür.

Klinik bulgusu olmayan ancak çeşitli nedenlerle yaptırılan VDRL testi sonucu pozitif olan 13 kişiye TPHA testi uygulanmış ve sonucu pozitif olanlara latent sifiliz tanısı konulmuştur. İnfeksiyonun alınma zamanı tam tespit edilemediğinden erken veya geç latent sifiliz ayrımı yapılamamıştır.

Rutin olarak uygulanmaya başlanan VDRL testi sonucu pozitif olan bir bebeğe TPHA ve 19S Ig M FTA-Abs testleri uygulanmış ve sonuçların pozitif olması nedeniyle klinik bulgusu olmayan hastaya erken konjenital sifiliz tanısı konulmuştur. Bebeğin anne ve babasının da serolojik testleri pozitif olup, latent sifilizli olarak değerlendirilmiştir.

Klinik olarak semer burun deformitesi olan bir hastaya da VDRL ve TPHA testlerinin pozitif olması nedeniyle geç konjenital sifiliz tanısı konulmuştur.

İlaç kullanma alışkanlığı olan 1 erkek hasta hariç hastalardan hiçbirisi uyuşturucu madde bağımlılığı ya da son zamanlarda kan transfüzyonu öyküsü vermemiştir. Kadın hastalardan evlilik dışı cinsel ilişki tanımlayan olmamıştır. Erkek hastaların ise tümü bir veya birkaç kişiyle şüpheli cinsel ilişki tanımlamıştır. Homoseksüel ilişki bildirilmemiştir.

Evli hastaların eşlerine yapılan kontrollerde sifilizli kadın hastalardan 8'inin eşine, erkek hastalardan ise 3'ünün eşine fizik muayene ve serolojik testlerle sifiliz tanısı konulmuştur. Serolojik testleri negatif olan eşler ise takibe alınmıştır.

Tartışma

Son yıllarda Trabzon'da sifilizli hasta sayısında bir artış görülmektedir. Hastaların yıllara göre dağılımı incelendiğinde, bu artışın 1994 ve 1995 yıllarında yoğunlaştığı saptanmıştır.

Sifilizli olguların değerlendirildiği çeşitli serilerde bildirilen erkek/kadın oranı 1/1 (4) ile 5.3/1 (5) arasında değişmektedir. Bizim hastalarımızda bu oran 3.3/1 olup, ülkemizden bildirilen diğer serilerle genelde uyumluydu (6-8).

Hastaların yaş ortalamalarına bakıldığında, kadınlarda yaş ortalamasının 34.9, erkeklerde ise 32.9 olduğu görülmektedir. Yaş ortalamaları Türkiye'den bildirilen diğer serilerle genellikle benzer iken (7,9), Haydarpaşa Numune Hastanesi'nde 1987-1992 yılları arasında saptanan olguların değerlendirildiği bir çalışmada bildirilen yaş ortalamasından 10 yaş fazla idi (8). Sıklıkla cinsel açıdan aktif yaşlarda görülen sifilizin, son yıllarda ileri yaş gruplarında da artan sıklıkta görülmeye başladığı bildirilmektedir (10). Bizim değerlendirmemizde de 1 kadın, 3'ü erkek toplam 4 hasta 60 yaşın üzerindeydi.

Hastaların %37.8'i primer sifilizli, %44'ü sekonder sifilizli, %15.8'i latent sifilizli, %1.2'si erken konjenital sifilizli ve %1.2'si geç konjenital sifilizli olarak değerlendirilmiştir. Primer sifilizli hastaların 30'unda (%36.6) şankr genital yerleşimli iken, Tinde (%1.2) ekstragenital yerleşimli idi. Literatürde %5-10 arasında bildirilen ekstragenital şankr oranı (11) çalışmamızda %3.2 olarak saptanmıştır. Primer sifilizli 27 hastada şankr ile birlikte VDRL testi pozitif iken, 4 hastada sonuç negatif bulunmuştur. Yeğenoğlu ve ark. tarafından yapılan çalışmada 30 primer sifilizli hastadan Tinde spiroket saptanırken, VDRL testinin negatif olduğu bildirilmiştir (6). Hastalara en fazla sekonder sifiliz

tanısı konulmuş olup, bu devrede en çok görülen klinik bulgunun papüler lezyonlar olduğu görülmüştür.

Bir bebek hasta hariç, hastaların medeni durumlarına bakıldığında, erkek hastaların %64.6'sının evli, %32.2'sinin bekar ve %3.2'sinin dul, kadın hastaların ise tümünün evli olduğu saptanmıştır. Kadın hastaların hiçbiri evlilik dışı cinsel ilişki tanımlamazken, erkek hastaların tümü bir veya birkaç kişiyle şüpheli cinsel ilişki tanımlamışlardır.

Hastaların eşleri kontrole çağrıldığında 8 erkek eş gelmiş ve bunların hepsinde sifiliz saptanmıştır. Kadın eşlerden gelenlerin ise 3'ünde sifiliz saptanmıştır. Sifiliz epidemilerinde başlangıçta serolojik testleri negatif olan eşlerin izlemleri sırasında %5-20'sinde daha sonra sifiliz geliştiği bildirilmektedir (12). Bu nedenle serolojik testleri negatif olan kadın eşler izleme alınmış, ancak bu kişilerin düzenli kontrollere gelmediklerinin anlaşılması üzerine, daha sonra tespit edilen sifilizli hastalara ve serolojik testleri negatif bile olsa eşleriyle birlikte tedavi verilmiştir.

Erkek hastaların şüpheli seksüel ilişkileri değerlendirildiğinde, bu kişilerin hemen tümü Bağımsız Devletler Topluluğu'ndan gelen yabancı uyruklu kadınlarla para karşılığında ilişki öyküsü vermişlerdir. Ancak yabancı uyruklu kadınlardan polikliniğimize başvuran olmadığı için onlarla ilgili bir değerlendirme yapılamamıştır.

Uyuşturucu bağımlılığı, çok sayıda partner, diğer bir cinsel ilişkiyle bulaşan hastalığın varlığı ile oluşan doku bütünlüğünde bozulma, paralı seks davranışı, popülasyon hareketliliği, gezilere katılan insanların yabancı ülkelerdeki davranış biçimi CİBH için riski artıran faktörlerdir (13). Biz de sifilizli hasta sayısındaki artışı bu risk faktörüne bağlamakta ve sifilizin önümüzdeki yıllarda da

Trabzon'da toplum sağlığı açısından sorun olmaya devam edeceğini düşünmekteyiz.

KAYNAKLAR

1. WHO Model Prescribing Information. Drug used in sexually transmitted diseases and HIV infection. World Health Organ, Geneva 1995.
2. Türkiye İstatistik Yıllığı. TC Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü. Devlet İstatistik Enstitüsü Matbaası. Ankara, 1995: 161.
3. Türkiye İstatistik Yıllığı. TC Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü Devlet İstatistik Enstitüsü Matbaası. Ankara, 1997: 167.
4. Schulte JM, Ramsey HA, Paffel JM, Roberts MA et al. Outbreaks of syphilis in rural Texas towns, 1991-1992. South Med J 1994; 87:493-6.
5. Schmidt H, Jorgensen AJ, Peterson HO. An epidemic of syphilis among homosexuals and bisexuals. Acta Derm Venerol 1985; 65 (Suppl 120): 65-7.
6. Yeğenoğlu Y, Özarmağan G, Saylan T. Cinsel ilişkiyle bulaşabilen hastalıklar (CİBH) polikliniğinde son iki yılda saptanan sifiliz olguları. Deri Hast. Frengi Arş 1991; 25:181-6.
7. Akyol A, Bilen N, Gürler A. Son on yılda kliniğimizde takip edilmiş olan sifiliz olgularının klinik ve laboratuvar özellikleri. Lepra Mecmuası 1993; 24:79-89.
8. Derin TU, Sayrak F, Gündüz S, Güney O. 1987-1992 yılları arasında polikliniğimize başvuran sifiliz olgularının değerlendirilmesi. Türkderm 1993; 27:249-52.
9. Aktan Ş, Aktan E, Gürsoy M. 1993-1995 yılları arasında izlenen 116 sifiliz olgusunun değerlendirilmesi. Türkderm 1996; 30:133-6.
10. Felman Y M. Sexually transmitted diseases: selections from the literature since 1990 syphilis epidemiology. Cutis 1993; 52:72-4.
11. Chapel TA, Prasad P, Chapel J, Lekas N. Extragenital syphilitic chancres. J Am Acad Dermatol 1985; 13:582-4.
12. Brown WJ. Studies in syphilis epidemiology. Br J Vener Dis 1966; 42:110-5.
13. Gerikalmaç Ö, Kural YB, Battal N, Toksoylar E. Hastanemizde son beş yılda saptadığımız sifiliz olguları ve HIV sonuçları. Türkderm 1995; 29:155-7.